

Čarostrelec.

Romantiška opera v treh dejanjih.

Spisal Fr. Kind. Uglasbil K. M. pl. Weber.

Preložil

A. Funtek.

Izdalo in založilo

Dramatično društvo v Ljubljani.

V LJUBLJANI.

Natisnila „Narodna Tiskarna“.

1893.

Osebe:

Otokar, vladajoči knez	Bariton.
Kuno, knežji dedni gozdar	Bas.
Agata, njega hči	Sopran.
Anka, mlada sorodnica	Sopran.
Gašper, prvi } lovec	Bas.
Maks, drugi }	Tenor.
Samiel, črni lovec.	
Puščavnik	Bas.
Kilijan, bogat kmet	Bas.
Družica	Sopran.

Lovci in spremstvo. Družice. Kmetje in godci. Prikazni.

Kraj: V Nemškem gorovji.

Čas: Skoro po končani tridesetletni vojski.

Desna in leva stran od igralca.

Ouvertura.

Prvo dejanje.

Gozdna krajina s puščavnikovim stanovanjem.

Poleg njega oltar od ruševine. Za njim križ ali svetniška podoba, okolo katere cvetó bele rože.

Prvi prizor.*)

Puščavnik sam klečí pred oltarjem.

Puščavnik. Oče Ti, Gospod tam gôri,
Ki zvezdâ slavé te zbori,
I v samini hlapec tvoj
Spev naj ti poklanjam svoj.

(Sklene roke in molèč nasloni obraz na oltar. Premolk, med katerim igra godba. Nató se preplašen dvigne, kakor iz zamaknjenosti.)

Kakóv prikaz!
Še zdaj strahú me stresa mraz! —

*) Prva dva neuglasbena prizora se pri predstavah izpuščata.

Gospod svetá, Ti bodi stražnik,
 V temi je prežal zli sovražnik —
 Vesel je bil njegov obraz!
 Iztezal je — ha, grozna mi bolešt!
 Iztezal je orjaško pest,
 Da zgrabi jagnje ž njo čistó.
 Bilà je Agata! — Zrl je srepó
 Nje žénina, kot bi zaplêsti
 Nogé mu htèl in ga odvêsti!
 Na mračnem lici smeh vesel
 Za róko ga je že prijel —
 (Iskreno pobožno.)

Bog, namé poglèd obrni,
 Oh, odvrni zlò, odvrni!
 Váruj nas, vsevidni Bog,
 Zlih napadov, sil, nadlog!

(Vstane in gré nekoliko korakov naprej.)

(Govorí.) Kaj je bilo to? Zdí se mi, kakor
 da sem bil pokopan in da zopet zrèm svetlobo!
 Preprosto živim, in ležišče mi je trdo; mrzlo se
 plazi kri po žilah starčevih — torej prihajajo
 prikazni od Bogá! — Vsi svetniki božji! Tri
 dni že nisem videl Agate, in že se črta senca
 mojega zvončka na ónih grmičih ter naznanja,
 da se bliža večer. — Ondu — če me ne motijo
 očí — res, ona je!

Drugi prizor.

Puščavnik. **Agata** z vrčem mleka. **Anka** nosi košek za njo in ga ji oddá, ko nastopi.

Agata (Anki). Hvala ti! (Anka odide.)

Puščavnik. Bog te sprimi, hčerka moja! Dolgo si izostala —

Agata. Saj vam je pač dobro, oče častiti? Prišla bi bila že včeraj ali predvčerajšnjim; vender to sadje, katero sem vam shranila, ni se hotelo prej zmediti. Náte ga in ta kruh in ta vrček mleka! Saj drugih krepíl vam ne smem nositi.

Puščavnik. Sadje je izborno. Záme skrbiš kakor ródna hči.

Agata Za svojim očetom vas ljubim najbolj.

Puščavnik. Da je to res, kaj bi dejal tvoj Maks?

Agata. Ej, to je kàj drugega — govorila sem o otroški ljubezni. Šalite se z menoj; izredno dobre volje ste.

Puščavnik (záse). Kakó se moti! (Glasno.) Tvojemu Maksu je pač dobro?

Agata. Prav dobro — samó da ga skrbi strel, katerega naj izproži jutri za poskušnjo.

Puščavnik. Čul sem o tem. Ali nimaš zlih slutenj?

Agata. Časih že — kadar me pogleda Maks tolikanj tožno!

Puščavnik. Bolí me v srce, da bi ti le za trenutek zagrenil veselje. Vender ti ne morém prikrivati —

Agata. Oh, govorite, oče častiti! Kar prihaja od vas, bode mi vedno v blaginjo.

Puščavnik. Prave nevarnosti ne poznam, ki pretí tebi in tvojemu zaročencu; toda nekova prikazen mi dela skrbí.

Agata (boječe). Kaj se vam je prikazalo?

Puščavnik. Prikazni kažejo prihodnjost le v negotovem sómraku; tudi moja je bila takšna. Vender mi je srce težko, če te pogledam.

Agata. Tedaj bodi moja in Maksova sreča tem bolj priporočena pobožni molitvi vaši! Je li, da mi izpolnite to željo?

Puščavnik. Slaboten človek sem samó, molil pa bodem za vaju.

Agata. Torej me prešinja nova nádeja —

Puščavnik. Zvesto si ohrani čisto srce, in vsemogočni Bog te bode branil!

Agata. Zdravi tedaj, oče častiti! In nikar naju ne zabite v pobožnosti svoji!

Puščavnik. Bog s teboj, hčerka moja!

Agata (odhaja).

Puščavnik (kliče za njo). Agata!

Agata Ali bi mi radi še kàj povedali?

Puščavnik. Notranji glas mi velí, naj ti danes ne dam oditi brez nasprotnega darú. Ta rožni grm, čegar prvo mladiko je prinesel mojemu predniku romar iz Palestine, vzrasel je čudovito ljubó. Vsako pomlad brstí kàr najbogateje; jaz zbiram in stiskam peresca, in kmetovalci pripisujejo rožni vodi čudovito branilne in zdravilne moči. Vzemi torej nekaj teh rož kot poročno darilo očetovske ljubezni moje! (Utrga rože, povije jih v šopek in jih izročí Agati na konci nastopnega dvospeva.)

Cvetóv ti šopek spletam,
Dar čist je, posvečen.

Agata. In dražji mi, obetam,
Ne bode dar noben.

Puščavnik. Kadàr pa cvet izgine,
Zaglóbi se v spomine,
Kakó je ničev svet!

Agata. Hranila bodem liste
V dokaz ljubezni čiste
Še poznih, poznih let.

Puščavnik. A zraven tudi sodi:
Cvet sléharn stisnjen bodi,
Da je bolniku v lek.

- Agata.* Takó v življenji mnoga
Srcé nam stiska toga,
Da boljši dá nam vek.
- Puščarnik.* Cvetóv ti šopek spletam,
Dar čist je, posvečen.
- Agata.* In dražji mi, obetam,
Ne bode dar noben.
- Puščarnik* (odide v kočó).
- Agata* (odide skozi grmičje).

Izpremena.

Prostor pred gozdno krčmo, ki stoji na desni strani in je pokrita samó s škopi.

Tretji prizor.

Maks. Kilijan. Kmetje. Maks sedí sam spredi pri mizi, pred sabo vrč. Zadi na desni strani ptičji drog, obkoljen od ljudstva. Češka hribovska godba. Tedaj, ko se dvigne zavesa, izproži Kilijan svojo puško, in zadnji kos zvezdne tarče pade v drobnih koscih na tlà.

Ljudstvo. Ah! Ah! — Izvrstno! Krasen strel!

(Vrisek in ploskanje.)

Maks (doslej s sklenjeno pestjó ob čelu, udari močno ob mizo). Bog daj srečo, kmet!

Štev. 1. Uvod. (Zbor.)

Zbor kmetov (ob šumni godbi, dočim se spušča drog na tlà).

Na zdravje! Na zdravje!

Bog živi prvaka,

Ki treščil je zvezdo iz jasnega zraka!

Kje strelec je tak,

Kdo njemu jednak?

Na zdravje! Na zdravje!

(Vsi odhité zadi na levo, da se uvrsté v izprevod.)

Maks (kliče vmes). Le veselo! Kričite! Kričite! (Udari s puško ob tlà in jo postavi k drevesu; ko so vsi odšli.) Ali sem bil slep? Ali so opešale mišice te pestí?

Koračnica.

Razvrstil se je izprevod. Spredi gredó **godci**, igrajoči koračnico. Potem **kmetski dečki**, ki nosijo zadnji kos zvezde na meči in vsakovrstno novo kositreno posodo kot dobitek. Nató **Kilijan**, kot kralj strelcev, s cvetičnim šopkom in rédovnim trakom, na katerem so pritrjene zvezde, kolikor jih je zadel. **Strelci** s puškami, nekateri z zvezdami na kapah in klobukih; za njimi **ženske** in **dekleta**. Izprevod koraka po odru, in vsi, ki pridejo mimo **Maksa**, pokažejo porogljivo nánj, priklonijo se, šepetajo in se smejejo.

Kilijan (zadnji postojí pred njim, razkorači se in zapoje):

Pesem.

Le poglej me kakor kralja!
 Kàj ni lepa z zvezdo halja?
 Précej se odkrij, fantè;
 Boš li, vprašam — he, he, he?

Zbor (ponoví zadnjo vrsto).

Kilijan. Zvezda, šopek náme sodi,
 S tarčo Jožek zadi hodi;
 Zdaj imaš očí, kàj ne?
 Kaj zadel si? — He, he, he?

Zbor (kakor zgoraj).

Kilijan. No, da tudi ne pozabim:
 Za prihodnjič te povabim
 Na strelišče spet, kàj ne?
 Dej, če prideš? He, he, he?

Zbor (kakor zgoraj).

Maks (plane izza mize, potegne lovski nož in zgrabi Kilijana za prsi). Pústi me v miru, sicer —!
 (Hrup, vsi silijo v Maksa.)

Četrty prizor.

Prejšnji. Kuno. Gašper in več lovcev s puškami in lovskim kopjem zadi od desne strani.

Kuno. Kaj pa je? Sram vas bodi, trideset na jednega! Kdo se upa dotekniti mojega lovca?

Kilijan (katerega je Maks izpustil, boječe). Vse v dobroti in ljubezni, častiti gospod dedni gozdar! Nič hudega! Navada je pri nas, da njega, kdor je vedno izgrešil, izobčimo od vélikega strela in da mu nekoliko ponagajamo — vse v dobroti in ljubezni.

Kuno (ljuto). Vedno izgrešil? Kdo? Kdo je bil to?

Kilijan. Sevéda je bridko, če kdaj kmet preoblada lovca — toda le vprašajte ga samí.

Maks (osramočen in brezupen). Tajiti ne morem; zadel nisem nikoli.

Gašper (záse). Hvala ti, Samiel!

Kuno. Maks, Maks! Je li mogoče? Ti, sicer najboljši strelec daleč na okrog! Štiri tedne že nisi prinesel nì parklja domóv in tudi sedaj — sramota, sramota!

Gašper. Veruj mi, tovariš! Takó je, kakor sem dejal! Nekdo ti je nastavil zdélo, in dokler ga ne odpraviš, ne zadeneš nì parklja!

Kuno. Neumnost!

Gašper. Saj to je baš! Zdélo se odpravi kàj hitro. Daj, da ti svetujem, tovariš! Idi prihodnji petek na razkrižje, potegni z nabijalom ali s krvavim mečem ris okolo sebe in pokliči trikrat vélikega lovca —

Kilijan. Bog nas varuj! Lovca izmed hudičeve tolpe!

Kuno (Gašperju). Mólči, malopridnik! Poznam te že davno. Postopač si, pijanec, igraš s ponarejenimi kockami — váruj se, da si ne bodem mislil še kàj hujšega o tebi.

Gašper (se potuhnjeno zgane, kakor bi se hotel opravičiti).

Kuno. Ni besedice, sicer te odslovim pri tej priči! — Toda pazi se tudi ti, Maks! Rad te imam kakor rôdnega sina; veselí me, da hoče gospod knez zetu prisoditi sinovske pravice — toda — ako bi jutri izgrešil mojsterski strel, moral bi ti vender odreči deklè. [Ali hočeta begati križem svetá?] *)

Maks. Jutri! Jutri že!

Lovec. Kaj pa je prav za prav s tem poskusnim strelom? Često že smo slišali o njem.

Kilijan. Res, mi tudi, toda nihče nam še ni védel povedati kàj pravega.

Drugi. Oh, povejte nam vi, gospod Kuno!

Kuno. Bodisi! Na knezov dvor pridemo itak dosti zgodaj. (Séde.) Mojemu pradedu, ki je še naslikan v gozdarski hiši, bilo je ime Kuno kakor meni; knežji telesni strelec je bil. Nekoč pri-

*) Kar je v oklepkih, to se lahko izpustí.

ženó psi jelena, na katerem je bil prikovan človek. (Svarėč kmetom.) Takó so v starih časih kaznoval gozdne tatove! Zasmilil se je tedanjemu knezu in obetal je tistemu, kdor bi ubil jelena, ne da bi ranil zločinca, dedno gozdarstvo, za stanovanje pa bližnji gradič v gozdu. Vrli telesni strelec, več zbok sočutja nego zaradi velikega obeta, ne pomišlja se dolgo. Pomeri [in priporočí kroglo svetim angeljem]. Jelen se zgrudi, in tatinskemu lovcu se ni zgodilo nič, dasi ga je trnje na vso moč razpraskalo po obrazu.

Ženske. Hvala Bogú! Ubogi siromak!

Možjé. Dobro, dobro! To je bil mojsterski strel!

Gašper. Ali pa slučaj, če ne celó —

Maks. Rad bi, da sem bil jaz Kuno! (Strmí na tlà in se zatopí váse.)

Kuno. Tudi mojega pradedá je zeló veselilo, da je otél nesrečnika, in knez je do cela izpolnil svoj obet.

Kilijan. Takó? Odtod torej izvira poskusni strel, sosedje in prijatelji! Sedaj vsaj vémo!

Kuno Poslušajte do konca! Bilo je takrat kakor sedaj (pogleda Gašperja), da hudobni sovražnik vedno seje ljuljiko med pšenico. Kunovi zavistniki so uverili kneza, da se je strel posrečil

po čaranji, da Kuno ni nameril, nego nabil puško z zakleto kroglo.

Gašper. Saj sem si mislil! (Záse.) Pomagaj, Samiel!

Kilijan (nekaterim kmetom). Z zakleto kroglo! — To so zanjke zlega sovražnika; takó mi je nekoč pripovedovala babica. Šest jih zadene, sedma je vragova; lahko jo zvêde, kamor hoče.

Gašper. Kaj pak! Zgolj prirodne sile!

Kuno. Zató je knez dostavil ustanovi, da mora vsak naslednik Kunov prej izprožiti poskusni strel, [težkega ali lahkega, kakor izvoli zapovedati vladajoči knez ali njega odposlanec. Tudi je navada, da se mladi gozdar tistega dné poročí z nevesto svojo, katera pa mora biti do cela neomadeževana in mora priti k poroki z deviškim častnim vencem]. Ali sedaj dovòlj! (Lovcem, ki so prišli ž njim.) Odpravimo se zopet na pot! (Maksu.) Ti pa, Maks, poglej še enkrat domá, ali so dospeli vsi pogonjiči. Pazi se! Bržkone je ljubezen tisto zdélo, katero ti je bilo nastavljeno. Še pred solnčnim vzhodom te pričakujem na knezovem dvoru.

Štev. 2. Trospev in zbor.

Maks (ki se je šele ob Kunovem nagovoru zavedel iz zamišljenosti).

Oh, žalost mnogo
 Jútranji vzbudí mi sev!

Kuno. Slast ali togo
 Nosi puške tvoje cev!

Maks. Oh, obup ne peci,
 Da bo strel zamán!

Kuno. Žál, pa se odreci —

Gašper (Maksu, pomembno skrivnostno).
 Da se kàj izteci,
 Bodi mož drzán.

Maks. Agato pustiti?
 To ne more biti!
 A nezgoda me pestí —

Zbor. Glej, brezupen v tlà strmí!
 Slutnja huda ga obhaja — (Maksu.)
 Naj obup te ne razdvaja,
 Na usode upaj tek!

Maks. Žál mi, beden bom na vek!
 Zlò mi hté močí preteče,
 Slutnja jedna me morí!

Gašper. Naj vrtí se krogla sreče,
 Kdor je višje svest močí,
 Izprememb se ne bojí!

Kuno. Če močí hoté ljubeče,
 Maks, prebij te zlè skrbí!

Zbor. Ne, takóv pogum mu ní!

Kuno (prime Maksa za roko).

Pogum, sin moj!

Bog bode sam s teboj!

(Lovcem.)

Naprej! Po dolih, strminah

Boj jutri se dvigne vesel!

Zbor lovcev. Divjad po logih, pečinah,

Sokola v zračnih višinah

Zadene do smrti naš strel!

Zbor kmetov. Naj jasno pojó vam rogovi —

Zbor lovcev. Naj jasno pojó nam rogovi —

Vsi (razven Maksa). Ko dneva ugasne spet žar,

Pečina in jek se odzovi:

Sa! Husa! Poročni ti par!

Kuno z Gašperjem in lovci (odide na levo).

Peti prizor.

Prejšnji brez Kuna in njega spremstva.

Kilijan. Vrl mož, gospod gozdar! — Toda sedaj pridite tudi v krčmo; prav mračno je že in grozno. (Maksu.) Ostaniva si dobra prijatelja, vrli dečko! Želim ti jutri kàr največ sreče! Sedaj pa si izbij puščobo iz glave, vzemi si deklè in zapleši z nami v krčmo!

Maks. Kakó pak, še plešem naj!

Kilijan. No, kakor ti drago! (Prime žensko; drugi storé takisto. Do malega vsi se plešoč zavrté v krčmo; drugi se razidejo. Zmračilo se je.)

Štev. 3. Valček in arija.

Šesti prizor.

Maks sam. Pozneje **Samiel**, malone nadčloveški visok, temnozeleno in ognjeno z zlatom opravljen. Véliki klobuk, odičen s petelinjim peresom, pokriva mu malone ves temnožolti obraz.

Maks. Ne, dlje ne vzmorem take bóli,
 Strahú, ki jemlje up mi vsak!
 Za dolg čegav trpim naj toli?
 Zakaj mi jad takó bridák? —
 Hodil z lahkimi koraki
 Skozi log sem, gaj zelen;
 Kar sem videl v gozdu, zraki,
 Bilo puške moje plen.
 Ž njim na večer sem se vračal,
 In za vse me je skrbí,
 Pač grozèč morilcu, plačal
 Žar Agatinih očij. — —
 Kàj me je Bog na vek pozabil?

Samiel (malone brezgiben, stopi v ozadji za korak iz grma).

Maks. Obrnil vid od mene svoj?
 Kàj duh peklà me bode zgrabil?
 Kàj le slučaj vladar bo moj? —
 Okence zdaj pač odpira,
 Da začuje moj korak,
 Nič ji nade ne podira:
 Maks prinese dober znak!
 Če po listji dih zaveje,
 Razvedrí se ji obraz,
 Od radósti se nasmeje,
 Češ, sedaj prihajam jaz!
 A mene tró sovražne môči,

Samiel (stopa z velikimi koraki zadi čez oder).

Maks. Obup me bega, ljut porog!
 O, kdaj mi žar posíne v nôči?
 Slučaj le vlada? Kje je Bog?

Samiel (že popolnoma na nasprotni stráni, zgane se pri zadnji besedi in izgine).

Sedmi prizor.

Maks. Gašper se priplazi od leve strani. Samiel, ponajveč neviden. Točajka.

Gašper (kadar ga Maks ugleda). Saj si še tukaj, tovariš! Dobro, da sem te dobil.

Maks. Ali že zopet prisluškuješ?

Gašper. Je li to zahvala tvoja? Spotoma sem se domislil nekaj pametnega záte; želèč ti vse dobro, ukradem se iz družbe, prihitim k tebi, da sem kàr brez sape! — Prebiti ne morem in ne morem, da so se ti kmetje tolikanj rogali. Vraga, ali so se smijali! Ha, ha, ha! Toda kaj pomaga? Ne misli več na to, brate! (Prime za Maksov vrč.) Kakó? Kaj? Pivo imaš? To ni nič prida za skrbí! (Zakliče v krčmo.) Vina! Vina! Dva velika kozarca! — Tovariš, in najsi me stane poslednji belič, takó žalostnega te ne morem videti! Z mano moraš piti!

Točajka (je v tem prinesla pijačo).

Gašper (deklici). Začrkaj na kredo!

Točajka (nejevoljno odide na desno v krčmo).

Maks. Pústi me v miru! Glava mi je itak pusta dovòlj. (Podprè si glavo.)

Gašper (hitro iz steklenice nekaj kane v Maksov kozarec; záse). Takó, prijatelj, veliko ti ni treba. (Hitro naliže vina.) Pomagaj, Samiel!

Samiel (pogleda z glavo iz grma, ob katerem sedita).

Gašper (prestrašen). Ti tukaj?

Samiel (izgine).

Maks (se zgane). S kom si govoril?

Gašper. Jaz? Z nikomer. Dejal sem: »Takó, prijatelj!«, ker sem ti natakal.

Maks. Jaz pa nečem piti.

Gašper. Na zdravje gospodu gozdarju! Svojemu gospodarju vender nazdraviš?

Maks. Bodisi. (Trčita in pijeta.)

Gašper. Sedaj pa zapojva! [— »Vedno piti, nič moliti, to je kaj!« — (Maks je očitó nejevoljen.) To ti ne ugaja? No, pa kaj drugega!]

Štev. 4. Pesem.

Ta pozemski solzni dol
Hranil bi le skrb in bol,
Da ni kaplje zlate;
Torej vedno, prost nadlog,
Bah trebušni, vinski bog,
Vérujem le váte!

Ej, ti moraš tudi peti! (Pije.)

Maks. Pústi me!

Gašper. Na zdravje Agati! Kdor bi ne pil na zdravje svoji nevesti, ni vreden, da ga zemlja nosi!

Maks. Ti prihajaš nesramen. (Trčita in pijeta.)

Gašper (poje). Jedna jedna, tri je tri,
Dve prištejmo še reči
Tebi, trta draga!
Kocke, kvarte, potlej še
Oblih nédrij k njim deklè —
To v nebó pomaga!

S teboj pa res ni kàr nič! (Pije.)

Maks. Kakó si utegneš misliti, da bi pel kàj takega?

Gašper. Na zdravje našemu gospodu knezu!
Kdor ne odzdravi, ta je Judež!

Maks. No, prav, potem pa tudi nì kaplje več! (Trčita in pijeta. Maks se pahljá s klobukom in sploh kaže, da mu je vroče.)

Gašper (poje). Kar storjen bil prvi greh,
Brez igračic ličnih teh
Žije le nevrednik;
Vrč le moj je abecé,
Kocka, kvarte, Minka le
Pisan abecednik!

Maks (plane kvišku). Lopov! Agata govori prav, da me vedno svari tvoje družbe. (Hoče oditi; odslej se mu pozná nekova razjarjenost, podobna lahki, toda hudi vinjenosti).

Gašper (záse). Le počakaj, mladenčica! (Glasno.)
Kakó si li précej takó rogat, bratec? [Služil sem

še dečak-mlečnobradec Altrinžana in Tillyja, udeležil se plesa pri Devinu;] med vojaki se človek nauči takšnih poskočnic. (Vaška ura bije sedem.)

Maks (vstane).

Gašper. Ali hočeš že domóv?

Maks. Domóv; čas je že. Sedem je odbíla.

Gašper. K Agati? — Tega vender ne vém — utegnili bi jo prestrašiti! Ali ne véš, da upa dobitka kot dobrega znamenja za jutri?

Maks. Oh, ubožica! In jaz sam! Jutri!

Gašper. Ostani še in daj, da ti svetujem! [Zató sem prav za prav prišel.] Pomagati bi ti bilo kàj lahko!

Maks. Pomagati? Meni?

Gašper (skrivnostno). Da ti do cela izpričam svoje prijateljstvo, lahko bi ti na štiri oči — — [Nisem ti časih kàr takó omenil kakove besedice — —] Sevéda so nekovе skrivne moči v prirodi, nekakšne nedolžne lovske umetnosti — Ta noč, ko mesec mrkne, pripravna je za marsikaj velikega! — Star pogorski lovec mi je nekoč zaupal —

Samiel (časih posluša, ne da bi ga videla).

Maks. Strup mi vlivaš v kapljah —

Gašper. Kaj bi dejal, tovariš, če ti še nocoj pomorem do prav srečnega strela, ki bi Agato pomiril in bil zajedno porok jutrišnji vajini sreči?

Maks. Čudno vprašuješ. Je li to mogoče?

Gašper. Srčen bodi! Kar vidi okó, verjame srce. Ná, vzemi to puško!

Maks. Kaj bi ž njo?

Gašper. Potrpi! (Pogleda na nebó.) Ali se nič ne prikaže? (Hitro, dočim mu daje puško.) Tam, tam! Ali ne vidiš ondu orla? Izproži!

Maks. Ali se ti blêde? Misliš li, da se meni? [Popolnoma temà je,] ptič plove [kakor črna pika v zraku,] visoko gôri, kamor puška ne nese!

Gašper. Izproži vender, za vruga! Ha, ha!

Maks (se kakor dvojèč dotakne petelina, puška se izproži. Zdajci se začuje grohotanje, takó da se Maks prestrašen ozrè na Gašperja). Kaj se smeješ? — Kakor peklenske peruti krožijo tam gôri — (Mogočna postójina se nekaj hipov vrtí v zraku in pade potem mrtva pred Maksa.) Kaj je to?

Gašper (dvigne ptiča). Največja postójina, kar jih je! Kakšni kremplji! In kakó krasno zadeta! Précej pod perutnico, sicer nič ranjena! Daj jo napažiti, brate, za prirodopisno zbirko.

Maks. Toda ne umejem — — ta puška je vender kakor vsaka druga —

Gašper. Hej, ali te bodo gledali kmetje! Ali te bode vesela Agata! (Izpuli nekaj največjih peres in jih vtakne Maksu za klobuk.) Takó, tovariš, to-le v znamenje zmage!

Maks. Kaj delaš? — Kàr zona me obhaja!
— Kaj si nabil? Kakšna krogla je bila to?

Gašper. Nič krogla, ljubček! Nosna plazica!
Ta zadene vselej.

Maks. Ali se mi sanja, ali sem vinjen? Kàj takega še nisem ućakal! — *Gašper*, prosim te, rotim te — (Prime ga.) *Gašper*, ubijem te — dej, kakšna krogla je bila to?

Gašper. Ali se ti je zmedlo od veselja? Dà, jaz sem tudi vesel. (Objame ga.) Je li, prijatelj, ali je bil to strel? — Izpústi me!

Maks (ga izpusti). Odkod imaš kroglo?

Gašper. No, če si zopet pri pameti — povej mi — ti, najvrlejši lovec, ali si res takó rumen, ali se le delaš takó nezvedenega? Da bi res ne védel, kaj je zakleta krogla?

Maks. Prazne marne!

Gašper. Med vojaki se človek boljše naučí kàj takega. Ha, ha, kakó bi uspelo ostrostrelcem, da ustrelé svojega možá iz najgostejšega dima? [Kàj nisi nikoli premišljjal, kakó je švedski kralj, najsi je imel prsник od losove kože, padel pri Lužinu? Od dveh srebrnih krogel baje. Dà, dà, to vé, kdor je pameten!] Vender takim rećém je treba drugih umetnostij, ne pa samó pome-riti in izprožiti.

Maks (gleda orla). Strel je neverjeten — v sómraku izpod oblakov! Torej bi bilo venderle res?

Gašper. Mimo tega je pač dvoje, ubogemu zemljanu izza zasede upihnniti luč življenja, ali pa si pristreliti dedno gozdarstvo in lično mladencičo!

Maks (strmí prédse). Ali imaš še več takih krogel?

Gašper. Poslednja je bila. Baš izhajal sem ž njimi. (Premolk.)

Maks. Zakaj si zdajci takó molčèè? — Izhajal si! Kaj pomeni to?

Gašper. Ker se lahko dobé to noč.

Maks. To noč?

Gašper. Takó je. Tri dni zaporedoma stoji solnce v strelci, in danes je srednji dan; nocoj, ko se dneva ločita, mrkne mesec popolnoma. — Maks! Tovariš! Na usodo tvojo vplivajo ugodne zvezde. Izvoljen si za kàj velikega! Nocoj, baš v noči, predno izprožiš poskusni strel, predno dobiš službo in nevesto, nocoj, ko tolikanj potrebuješ nevidnih sil, nudi se ti priroda sama na službo!

Maks. Prav! Usoda hoče takó! — Pripravi mi táko kroglo! —

Gašper. Več, nego jih potrebuješ! Toda je li treba možu varuha?

Maks. Kakó se dobé?

Gašper. Povém ti. — Točno o polnočí bodi v Volčjem brezdnu!

Maks. O polnočí — v Volčjem brezdnu? Ne! Brezdno je razvpito, in o polnočí se odpirajo vrata peklena!

Gašper. Kaj pak! — Kaj neki misliš! — In vender te ne morem prepustiti zli tvoji usodi — prijatelj sem ti! Pomagal ti bodem vlivati.

Maks. Tudi tega ne!

Gašper. Pa bodi jutri v posmeh vsem ljudem! Izgubi gozdarstvo in Agato! — — Tvoj prijatelj sem, namesto tebe bodem vlivaj; zraven pa moraš biti!

Maks. Medén jezik imaš! — Ne, na take stvari ne smé misliti pobožen lovec!

Gašper. Strahópetec! Torej le s tujo nevarnostjo, če bi je kàj bilo, kupil bi srečo svojo? Ali misliš, da bi bila tvoja krivica, če bi je kàj bilo, manjša? Ali meniš, da te le-tá krivica, če bi je bilo kàj, že ne teží? (Razpnè orla za peruti.) Ali misliš, da ti je ta orel podarjen?

Maks. Groza, če govoriš prav!

Gašper. Čudno, kakó vprašuješ! — Vender, nehvaležnost je plačilo svetá! Odsekam si tukaj perutnico, da imam vsaj nekaj. (Odseka perut.) Smešno! Da potolažiš Agato, upal si se izpro-

žiti; da bi jo pridobil, pa nimaš srčnosti! Težko, da bi si to domišljala voščena púnica, ki me je zavrgla zaradi tebe! (Záse.) Osvetim se ji!

Maks. Hudobnik! Srčen sem dovòlj — —

Gášper. Dokaži, da si! Če že potrebuješ zaklete krogle, tedaj jo je igrača vlti. Kaj te čaka brez te pomoči, to vidiš iz dosedanjih brezuspešnih strelóv. Dekletu je le do tebe, brez tebe ne more živeti: obupala bode! Ti pa se bodeš plazil po gozdu, v zasmeh vsem ljudem; morda bodeš celó iz obupa — (Pritisne si pest na oči, kakor da so se mu porosile.) Sram te bodi, ráskavi lovec, da ga ljubiš bolj nego samega sebe! (Záse.) Pomagaj, Samiel!

Maks. Da bi Agata umrla! Jaz skočil v prepad! Dà, takšen bi bil konec! — (Seže Gášperju v roko.) Na življenje Agatino! Pridem!

Samiel (ki je pri zadnjih besedah pogledal iz grma, prikima in izgine).

Gášper. Mólči proti vsakomur! Nevarno bi bilo morda tebi in meni. Pričakoval te bodem! O polnoči!

Maks. Jaz da bi te ovadil? — O polnoči! Pridem! (Odide hitro na levo.)

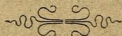
Osmi prizor.

Gašper sam, gleda porogljivo za njim.

V tem se je popolnoma stemnilo.

Štev. 5. Arija.

Gašper. Molk, molk — da kdo te ne svari!
 Peklenske te držé vezí;
 Nič te ne reši te prepasti!
 Duhovi, sklenite ob njem se, temè!
 Že péni v vaši se oblasti!
 Naprej! Osveta, osveta uspè!
 (Odide na nasprotno stran.)

Drugo dejanje.

Soba v gozdarski hiši z dvema stranskima vhodoma
na desni in levi strani.

Jelenje rogovje in mračne tapete z lovskim plenom ji dajó starodôbno podobo in kažejo na nekdanj kuezji gozdni gradič. V sredi izhod, pokrit z zavesami, ki drži na altano. Na desni strani velika miza, na kateri gorí svetilka, takisto leži na mizi belo krilo z zelenim trakom, v čaši pa so bele rože puščavnikove. Na levi strani Ančin kolovrat.

Prvi prizor.

Anka stoji zadi na levi strani na lestvi; zopet je obesila podobo prvega Kuna in zabija žebelj v zid. **Agata** pri mizi na desni strani, v ponočni obleki, odvíja si obezo s čela.

Štev. 6. Dvospev.

Anka. Stoj, ti spak!
Kaj treba tega,
Da še to nas pláši, bega,
Ko večerni pride mrak!

Agata. Ne očitaj dedu zlega!

Anka. Ej, sevéda, ded
Vsekdar mi je svet,
Ali če oštevam slugo,
To je, menim, drugo —

Agata. Kóga meniš, slugo? Dej!

Anka. No, ta žèbelj! Ta prismoda
Da ne nosil bi gospoda?
K tlòm je pal! Grdò je, glej!

Agata. No, sevé, lepó ni to. }

Anka. Več je bilo kot grdó! } (Zajedno.)

(Spleza na tlà in prisloni lestvico na stran.)

Agata. Dobro vse tebi hodi,
Vse ti vabi smeh na obraz —
Oh, kakó sem druga jaz!

Anka. Meni volja zlà ne sodi;
Vedre samó željé
Um in srcé jasné,
Zemske nam dni sladé! —
Skrb in žalost se preženi!

Agata. Kdo nemir uteši meni?
Bol kdo sladko v prsih teh?

Anka. To uteši vtip in smeh!

Agata. Záte, ljubec zaželeni,
Záte le drhtim v skrbéh!

Anka (ogleduje podobo in pravi). Takó, sedaj
bode pa ded že zopet visel sto let! Tukaj gôri

ga imam prav rada. (Obrne se k Agati). Kàj si že odvila obezo? Kri se je vender popolnoma ustavila?

Agata. Ne skrbi, ljuba Anka! Strah, to je bilo najhujše! — Kje li je Maks?

Anka. No, izvestno skoro pride. Saj je gospod Kuno do dobra zatrdil, da ga pošlje še jedenkrat domóv.

Agata. Tukaj je prav tiho in samotno —

Anka. Sevéda je neprijetno, če mora nevesta predporočni večer malone sama prebiti v takšnem zakletem gradu, sósebno — če se taka davno strohnela gospôda meni nič, tebi nič potrudi s stene! Rajši mi je gospôda živa in mlada! (Poje jako živahno.)

Štev. 7. Arija.

Gré po stèzi fantič dičen,
Plavo-ali rjavolàs;
Jasnoók in rdečeličen,
Ej, to je prizor za nas!

Stidno k nedrecu sevéda
Pógled se povesi naš,
A skrivàj ga spet pogleda,
Če fantič ne pazi baš.

In če ž njim okó se vjame,
 No, to sila taka ni!
 Šaj očij še to ne vzame,
 Če v obraz nam šine krí!

Pógled tjà in semkaj sili,
 Usta tudi kàj rekó;
 On dé: »Draga!« Ona: »Mili!« —
 Zná se, da poroka bo.

Bliže, bliže — ali greste
 Gledat venec moj cvetán?
 Je li, zalše ni neveste,
 In fantič, kàj ni krasán?

Agata (ki je med pesenco začela devati trakovke na krilo, tudi zapoje).

In fantič, kàj ni krasán?

Anka. Takó je prav! Takó te imam rada, Agata! Sedaj si taka, kakeršna bodem jaz, (važno) kadar bodem nevesta.

Agata. Kdo vé! Vender, privoščim ti to od srca, dasi nisem nevesta brez žalosti. Sósebno, odkar sem se danes vrnila od puščavnika, ležalo mi je kakor kamen na srci. Sedaj mi je dôkaj lože.

Anka. Kakó to? Povej vender! Kàr nič še ne vém, kakó je bilo s tvojim posetom, razven

tega, da ti je starček podaril te blagoslovljene rože.

Agata. Svaril me je neznane, velike nevarnosti, katero je videl, ko se je zameknil. No, sedaj se je izpolnila njega svaritev. Padajoč bi me bila utegnila podoba ubiti!

Anka. Dobro pogojeno! Takó je treba tolmačiti zlè slutnje! [Oče moj je bil nekoč hraber junak in jako nezadovoljen, da ne morem biti junak tudi jaz. Dejal je, da se je treba stráhu samó rogati, tedaj pobegne, in pravo bajílo, da se človek utrdí proti krogli in meču, obsezajo besede: Lopov, brani se!]

Agata. Rože imam sedaj še mnogo rajši in gojila jih bodem kàr najzvesteje.

Anka (vzame čašo z rožami). Kaj, če bi jih postavila v nočni hlad na okno? [Itak je že čas, da se slečem.]

Agata. Dèni jih, ljuba Anka!

Anka. A potem pojdiva spat!

Agata. Ne prej, dokler ne pride Maks!

Anka. Oh, kakšen križ je to z zaljubljenici!
(Odide z rožami na desno.)

Drugi prizor.

Agata sama.

Štev. 8. Recitativ in arija.

Kakó mi doжди spanec,
 Če on ne pride prej?
 Oh, jad je veren znanec,
 Ljubezni drug vselèj!
 Če mesec sveti mu smijoč?

(Odgrne zaveso pri altani; vidi se v zvezdnato pokrajino.)

Prekrasna noč!

(Stopi naprej in razpnè pobožno ginjena roke.)

Lahnokrila

Pesem mila,

Splavaj k zvezdam brez števila!

Rahlo zvèni,

Prošnja mèni

Jasni dom nebá odklèni! — —

(Gleda v noč.)

Oj, kakó v nebeškem hrami

Jasen, čist je zvezdam žar!

Le tam daleč za gorami

Dviga se pretèč vihar!

Tam ob gozdu tudi v zrak

Mègel roj dreví težak. —

K Tebi tožni
 Spev pobožni
 Dviga se, Gospod vsemožni!
 Daj, da v sili
 Nas branili
 Angeljci bi Tvoji mili! —

(Gleda zopet v noč.)

Vse že davno v miru spí;
 Ljubec moj, kje bivaš ti?
 Plaho sluša mi úhó:
 Jelke mi vršé samó,
 V logú brezov vrh šibak
 V nemi se tišini giblje;
 Slavca le in cvrčka ziblje
 Rádostno se petje v zrak. —
 A čuj! Je li vender res?
 Zvené tam s poti
 Stopinje mi naproti —
 Kdo gré skoz les?
 On je! On je!

Ljubezni zastava vihràj!
 (Miga z belo ruto.)

Ponoči še
 Bedí deklè! —
 Ni videl me dosedaj! —
 Bog, če nočí
 Luč ne slepí,

Imá za trakom šop cvetov. —
 Dà, on izprožil je najboljši strel,
 To dan naznanja mi vesel!
 O, sladka sreča! Up mi vstaja nov! —

Nemirno bije žila,
 In srcé kipí od sánj,
 Bije srečno zánj, le zánj!
 Oh, kakó bi to slutila:
 Sreča je in ž njo ves slaj
 K ljubljencu prišla nazaj,
 Zvesta jutri mu ostane!
 Ni obmana, sèn gorjup? —
 Bog, vzprejmì solzé udane
 Za tolažbo, slast in up!

Tretji prizor.

Agata. **Maks** vstopi prepadel in hitro skozi levi vhod. Za-
 jedno **Anka** skozi desna vrata.

Agata. Ali si vender tukaj, ljubi Maks?

Maks. Agata moja! (Objameta se.)

Agata (stopi tiho od njega, ko ugleda namesto
 cvetičnega šopka orlova peresa).

Maks. Oprostita, če sta bedeli zaradi mene!
 Žàl, prišel sem le za nekaj trenutij —

Agata. Pa ne, da bi zopet odšel? Vihar se bliža.

Maks. Moram! — (Vrže klobuk na desno mizo, da šop peres ugasi svetilko.)

(Pokrajina, katero je videti z altane, kaže se že v temnejši razsvetljavi.)

Anka. [Dobro, da je mesečina, sicer bi sedeli v temi. (Ukreše ogenj in zopet užgè svetilko.) (Maksu.) Saj smo kaj živahni! Bržkone smo plesali?

Maks. Dà, da! Bržkone!

Agata (boječe; vidi se ji, da se je varala v nádejah). Zdiš se mi slabe volje. Ali si bil zopet nesrečen?

Maks. Ne, ne! Baš narobe!

Agata. Ne? Res ne?

Anka (Maksu). Kaj si pridobil? Če je trak, daj ga meni. Prosim, prosim! Agata ima že dovòlj pisane šare od tebe!

Agata. Kaj si zadel, Maks? Danes mi je to važno.

Maks (boječe, v zadregi). Jaz — jaz — mene celó ni bilo, ko so streljali zvezde!

Agata. In vender praviš, da si bil srečen?

Maks (vzame klobuk). Sevéda! Čudovito, neverjetno srečen. Glej! (Pokaže ji takó razdražen šop peres na klobuku, da se Agata kàr zgane.) Največjo ujedo sem ustrelil izpod oblakov.

Agata. Ne bodi takó divji! Saj me še suneš celó v očí —

Maks. Oprôsti! (Zapazi kri na nje čelu.) Toda kaj je to? Ranjena si, kodri ti krvavé — Za Bóga, kaj se ti je pripetilo?

Agata. Nič, toliko kakor nič! Zaceli se še, predno grem k poroki. (Rahlo se mu privije.) Zató se ti ni treba sramovati nevestice!

Maks. Ali povejta mi vender —

Anka. Podoba ondu je pala z zidú —

Maks. Ona, ded Kuno?

[*Agata.* Kakšen si neki? Saj ni nikjer druge.]

Maks. Vrli, bogaboječi Kuno?

Anka. Kolikor toliko je bila kriva Agata sama. Čemú tudi je že po sedmi uri vedno in vedno tekala k oknu? Saj je bilo vender težko verjeti, da se že vrneš.

Maks. Ob sedmih?

Anka. Saj slišiš! Ura tam v vaškem zvoniku je takrat komaj odbíla.

Maks. Čudno! (Záse.) Ob tem času sem ustrelil postójino.

Agata. Sam v sebi govoriš. Kaj ti je?

Maks. Nič, prav nič!

Agata. Ali si nezadovoljen z menoj?

Maks. (čimdalje bolj zbezan). Ne, kakó neki? — No, res je, prinašam ti poroštvo, da se mi

je sreča zopet vrnila — stalo me je mnogo, in ti — ti se niti ne veseliš. Ali je to tudi ljubezen?

Agata. Ne bodi nepravichen, Maks! Saj ne vém še ničesar — tolake ujede, kakeršno si moram misliti to, imajo vedno nekaj groznega.

Anka. Kaj še! Meni se zdé jako mogočne.

Agata (Maksu). Oh, ne stoj toli zamišljen! Saj te ljubim takó iskreno! Ako bi jutri ne bil srečen, ako bi bil vzeti ti meni, vzeta jaz tebi, oh, gotovo, žalost bi me umorila!

Maks. Zató — prav zató — moram zopet odtod!

Agata. Toda kaj te sili?

Maks. Jaz — bil sem še jedenkrat srečen —

Agata. Še jedenkrat?

Maks. Dà, res da! (Ne da bi mogel pogledati Agate.) V mraku sem ustrelil jelena šestnajstoroga! Treba ga je še spraviti, sicer ga ponoči kmetje ukradejo.

Agata. Kje leži jelen?

Maks. Precèj daleč — globoko v gozdu — pri Volčjem brezdnu!

Štev. 9. Trospev.

Agata. Ha, kaj? O, grozno!

Tam v brezdnu — kolik strah!

Anka. Tam divji lovec strelja pozno,
Kdor tjà dospè, pobegne plah.

Maks. Kaj, lovcu naj drhté možgani?

Agata. Bogá pa ne izkušaj prah!

Maks. Strahovi so mi dobro znani,
Ki gleda jih polnočni les,
Če hrastje se šibé razklani,
Če šoja vpije, sova vmes —

(Vzame klobuk, lovsko torbo in puško.)

Agata. Težkó mi je — ne hòdi!
Ustavi nagli svoj korak!

Anka. Težkó ji je — ne hòdi!
Ustavi nagli svoj korak!

Maks (gleda na altano; mračno záse).
Zatemnil ni na nebнем svôdi
Še mesecu svetlobe mrak;
A skoro mu sijaj ugasne —

Anka (zagrne zaveso na altani).

Kaj bi prešteval zvezde jasne?
Ne miče mene tak poglèd!

Agata. Oh, ali strah moj nič ne hasne?

Maks. Odtod me kliče v gozd obèt!

Agata in *Anka.* Zdravstvuj! } (Zajedno.)

Maks. Zdravstvuj! }

(Hitro odhaja, pri vratih se vrne; bolestno.)

Pa, kàj si oprostila,
Kar dél sem zľovolján?

Agata. Strahú le trè me sila,
Da te svarim zaman!

Anka. Ni lovcu sreča mila,
Mirú ni noč in dan!

Agata. Gorjé! Vse nič ne hasne!

Anka. Otrì očí si jasne!

Maks (mračno). Že vidim, mesec gasne!

Agata in *Anka.* Ne hòdi k brezdnu v noč!

Maks (si potisne klobuk globoko na očí).

Zlà v gozd me žene moč!

(Odhití na levó.)

Agata } (se obrneta na desno.)
Anka }

Izpremena.

Grozno brezdno, ponajveč obraslo s hojevjem, obkoljeno z visokimi gorami. Z jedne izmed njih pada slap. Ščip sveti mrklo. Dva viharja se bližata od nasprotnih straníj. Dalje spredi drevó, razklano od strele, popolnoma trhlo, znotraj gnilo, kakor bi tlelo. Na levi stráni, na grčavi veji velika sova, vrteča ognjene očí. Na drugem drevji vrani in drugi gozdni ptiči.

Četrty prizor.

Gašper sam, gologlav in brez vrhnje obleke, vender pa z lovsko torbo in lovskim nožem, zлага črno kamenje v ris, v čegar središči leží mrtvaška glava. Nekaj korakov odtod odsekana orlova perut, žlica za vlivanje in tvorilo za krogle.

Štev. 10. Finale.

Glasovi nevidnih duhov (od raznih stranij).

Lune mleko zél kropí —

Uhui!

Pajčevino rósi kri —

Uhui!

Predno zvezde zagoré —

Uhui!

Mrtva bo nevesta že!

Uhui!

Predno zopet pride dan,

Dar bo grozni žrtvovan,

Uhui! Uhui! Uhui!

Peti prizor.

Ura bije jako daleč polnočí. Ris od kamenja je narejen. Ko udari ura zadnjič, izdere **Gašper** lovski nož in ga zasadí v mrtvaško glavo. Skoro nató **Samiel**.

Gašper (dvigne nož z mrtvaško glavo in zakliče).

Samiel! Samiel! Kje si!

Na to glavo — čuješ li?

Samiel! Samiel! Dospì!

(Oboje zopet postavi sredi kroga. Podzemeljski ropot. Skala se razkolje.)

Samiel (se prikaže v razpoki).

Gašper (poklekne prédenj).

Samiel. Kaj kličeš?

Gašper (potuhnjeno). To véš, da skoro moj
Pohaja čas nocoj —

Samiel. Jutri!

Gašper. Enkràt še ga podaljšaj le!

Samiel. Ne!

Gašper. Privêdem žrtve ti nové —

Samiel. Kakšne?

Gašper. Tovariša! Doslej
Prestopil ni še mračnih tvojih mej!

Samiel. In kaj bi rad?

Gašper. To, da dobí zakletih krogel kàj —

Samiel. Šest se izkaže, sedma se zlaže.

Gašper. No, sedmo zvêdi ti!
Nevesto ž njo mu ustreliti daj,
To ga brezupu izročí
In otca tudi.

Samiel. Pravice nimam še do nje.

Gašper (skrbno). Kàj sam dovòlj ti ni?

Samiel. Ne vém, mordà.

Gašper. Če leta tri odloga spet mi daš,
Nocoj še v pésti ga imaš!

Samiel. No, prav! Na vrata peklenska!
Jutri — on ali ti!

(Zamolcklo grmenje, katero se ponavlja v odmevu. Samiel izgine. Mrtvaška glava z lovskim nožem se pogrezne in namesto nje pride iz globine majhno ognjišče z žerjavico.)

Šesti prizor.

Gašper vstane in si otira znoj s čela. Skoro nató se prikaže **Maks** na skali, nasproti slapu. Pozneje **prikazni**, ki se pa nikakor ne dotaknejo risa. Napósled **Samiel**.

Gašper (ko se ozrè in ugleda oglje). Izborna postrežba! (Potegne požirek iz lovske steklenice.) Hvala ti, Samiel! — Kàr vroče mi je bilo! — Toda kje je Maks? — Ali ne bode mož beseda? — Samiel, pomagaj! (Hodí, ne brez strahú, v risu. Oglje malone ugaša. Poklekne k njemu, naloží dračja in pihà. Sova in drugi ptiči dvigajo peruti, kakor bi hoteli zanetiti ogenj. Ogenj se kadí in prasketá.)

Maks (se sklóni s skalne strmine v brezdno).

Recitativ.

Ha! — Kakšen strah!
 Prepad mi zije tù brez dnà!
 Moj pógled plah
 Vánj kot na dnò strmí peklà! —
 Kakó se tam gosté oblaki!
 Žar mesecu medlí svetali!
 Pošastne zrèm podobe v zraki!
 Vse živo vrhu skal,
 In tù — vèš, vèš! —
 Perjád ponočna, kaj li čèš?
 Grčávo me vejevje plaši

Z orjaškimi pestmí!

Ne, dasi mi srcé drhtí,

Naprej! Vsa groza me ne straši!

(Spleza nekoliko korakov po skalni stezi.)

Gašper (se dvigne in ga ugleda). Hvala, Samiel! Odlog je dobljen! (Maksu.) Kàj venderle prihajaš, tovariš? Ali je prav, da me puščaš samega? Ali ne vidiš, kakó se mučim? (Zapihal je ogenj z orlovo perutnico in jo v pogovoru drží proti Maksu.)

Maks (strmí na perut, z roko ob čelu).

Ustrelil orla sem iz višin;

Nazaj ne morem — naprej, v zločin!

(Ustavi se zopet in strmí v nasprotno skalo.)

Žál mi!

Gašper. Pridi vender! Čas pohaja! —

Maks. Dôli môči ni!

Gašper. Bebec! Saj plezaš sicer kakor divja koza!

Maks. Glej tjakaj, glej — (Pokaže na skalo, katero še razsvetljuje mesečina. Vidi se belo zagrnjena postava, ki dviga roke.)

Na vrh pečín:

To duh je materín!

Kakor v krsti prej, v grobu zdaj leží! —

Svarèč zastopa mi pot,

Velí mi odtod!

Gašper (záse). Pomagaj, Samiel! (Glasno.) Neumne spake! — Ho haho! — Ozri se novič tjà, da spoznaš posledice strahopetne svoje brezumnosti! (Zagrjnena postava je izginila. Prikaže se Agatina postava, razpletenih làs in čudno nališpana s slamo in listjem. Do cela je podobna blaznici in videti je, kakor bi se hotela pognati v slap.)

Maks. Agata! — Skočila bo v šum!

Nizdol! Pogum!

(Prikazen izgine. Maks spleza popolnoma na tlà.)

(Mesec mrka.)

Gašper (porogljivo záse). Pogum! Sevéda!

Maks (razjarjeno). Evo me! Kaj naj storim?

Gašper (vrže proti njemu lovsko steklenico; Maks jo odloží.) Najprej pij! Hladno je in vlažno. — Ali bodeš sam vlival?

Maks. Ne! Tega se nisva zmenila.

Gašper. Ohrabri se! Stopi v ris! Neprestopna ovira je proti duhovom od podnebja do najglobočjega brezdna. — Karkoli začuješ in ugledaš, miren bodi. (Skrivnostno grozno.) Če bi prišel neznanec, da nama pomaga [najsí bi bil črn jezdec na črnem, iskre pihajočem konji,] kaj tebi do tega? In če pride kàj drugega, kaj zató! Kdor je pameten, niti ne vidi takih stvari!

Maks (stopi v ris). Oh, kakó se to izide!

Gašper. Zastonj je smrt! Ne brez upiranja dajó zakrite moči zemljanom svoje zaklade. Samó če bodeš videl, da se sam tresem, pomagaj mi in kliči, kar bodem klical jaz. Sicer sva izgubljena.

Maks (hoče nekaj ugovarjati).

Gašper. Mólči! Škoda vsakega trenutka! (Luna je mrknila; kaže se le še jasen ozek rob. Gašper vzame žlico za vlivanje.) Pazi, da se naučiš. (Vzame tvarine iz lovske torbe in jih polagoma meče v žlico.) Najprej svinec. — Nekoliko raztolčenega stekla razbitih cerkvenih oken; to se dobro druží! — Nekaj živega srebrá! Tri krogle, ki so že zadele! — Desno okó udabovo! Levo risovo! Probatum est! — In sedaj še zagovor! (V treh odmorih se klanja z glavo proti zemlji.)

Melodram.

Strelec, bdèč sred temnih hoj,
 Samiel, pri meni stoj!
 Ti pomagaj mi nocoj,
 Da bo čar dovršen moj!
 Svinec zmesim, prah, pepél,
 Sedem, tri, devetkrat zél,
 Da zadene sléharn strel,
 Pridi, pridi, Samiel!

Zmes v žlici jame vreti, šumeti in daje zelekastobelo svetlobo. Oblak prepreže lunin rob, da razsvetljuje vso krajino samó ogenj na ognjišči, sovine oči in gnili les drevesni. Gašper vliva, izpusti krogle iz tvorila in zakliče: Jedna! Odmev ponoví: Jedna! Gozdni ptiči prihajajo z vej, sédajo okolo risa, skačejo in prhutajo. Gašper šteje: Dve! — Odmev: Dve! Črn mrjasec se pridreví skozi grmovje in se hropèč zapodí mimo Gašperja. Gašper osupne in šteje: Tri! — Odmev: Tri! Dvigne se vihar, šumí, lomi drevesne vrhove, piha iskre z ognja. — Gašper šteje boječe: Štiri! — Odmev: Štiri! Začuje se ropotanje, pokanje z bičem in konjski topot. Štiri ognjena, iskre metajoča kolesa se vrté preko odra, ne da bilo môči zaradi hitrosti zapaziti njih prave oblike ali vozá. Gašper, vedno plašnejši, šteje: Pet! — Odmev: Pet! Pasje lajanje in rezgetanje v zraku. Megleni lovci peš in jež, megleni jeleni in psi se pomikajo v višini.

Gašper. Gorjé! Divja vojska!

Zbor divje vojske. Čez hrib in plan, skoz
noč in žar,

Skoz roso, mègle, dež, vihar!

Skoz rov, barjè, čez skalni tlak!

Skoz ogenj, zemljo, vodo, zrak!

Jaho! Jaho! Vav! Vav!

Gašper. Šest! Gorjé! — Odmev: Šest! Gorjé!
 Vse nebó se izpremení v črno noč; viharja, ki sta se
 prej borila, treščita drug ob drugega; grozno se
 bliska in grmí. Ploha se vlije; temnomodri plameni
 švigajo iz zemlje; véšče se kažó na gorah. Drevje se
 prasketaje podira s koreninami vred; slap bučí in
 grmí; skale se udirajo. Od vseh straníj se čuje
 zvonjenje zoper vihar. Zemlja se maje. *Gašper* drhtí
 in vpíje: Samiel! Samiel! Samiel, pomagaj!
 — Sedem! — Samiel! — Odmev: Sedem! —
 Samiel! (*Gašperja vrže ob tlà.*)

Maks (katerega takisto buta vihar semtertjà,
 skoči iz risa, prime za vejo trhlega drevesa in za-
 vpíje:) Samiel! (Zdajci se nevihta polega, na mestu
 trhlega drevesa stoji črni lovec, iztezaje roko proti
 Maksu).

Samiel (z grozovitim glasom). Evo me!

Maks (se prekriža in omahne).

(Ura bije jedno. Hipna tihota.)

Samiel (je izginil).

Gašper (še leží z obrazom na tleh).

Maks (krčevito vstaja).

Štev. 11. Entre-act.

Tretje dejanje.

Dan. Kratek gozdni prizor.

Časih se začuje od zadi lovska godba.

Prvi prizor.*)

Dva knežja lovca od desne. Pozneje Maks in Gašper.
Napósled še jeden knežji lovec.

Prvi lovec. Krasno vreme za lovce!

Drugi lovec. Nikoli bi ne bil mislil tega;
prav do jutra je vilo kakor v peklu!

Prvi lovec. Sósebnó v Volčjem brezdnu je
baje grozovito razsajal zlí sovražnik.

Drugi lovec. Ondu je vselej zabavišče njega
svojati.

Prvi lovec. Ali je ondu polom! Debla, da
jih komaj obsežeš, leže razklana kakor trsje;
velikanske jelke molé korenine v zrak.

*) Le-tá prva izpremena tretjega dejanja se pogostoma izpustí.

Drugi lovec. Dà, dà, saj vémo, kdo razsaja ondu.

Prvi lovec. Ti in tvoje spake! Pojdiva! (Hočeta oditi na levo stran).

Maks (nekamo razvnet od leve).

Gašper (ž njim).

Prvi lovec (mimogredé obema). Dober dan!

Drugi lovec (se odkrije Maksu). Bog daj srečo, bodoči gospod gozdar!

Maks. Dobro lovita!

Drugi lovec (prvega še pridržuje in kaže na Maksa). Čuj, bodi uljuden ž njim! To ti je strelec, da nič takega! Izprožil je tri strele — mi niti ne vidimo takó daleč, nikar da bi zadeli! Jasni knez je kàr zaljubljen vánj. Kolesce sreče se vrtí čudovito. Ako pojde takó dalje, utegnejo ga še narediti za deželnega gozdarja.

Prvi lovec. Naj ga! Pojdi! (Odideta na levo.)

Maks (Gašperju). Dobro, da sva samá! — Ali imaš še kàj ónih krogel? Daj!

Gašper. Kaj pak! Pomisli! Tri sem vzel jaz, štiri ti. Ali delí brat pošteneje?

Maks. Toda jaz imam samó še jedno! Knez se zanimlje záme. Ustrelil sem trikrat, bilo je čudovito. Kaj pa si storil s krogliami?

Gašper (vzame dve sraki iz lovske torbe in ji vrže za grm). [Ná, glej,] sraki sem ustrelil ž njima.

Maks. Ali si blazen?

Gašper. Veselí me, če poderem takovo vražjo ptico! Kaj mi do vsega knežjega lova!

Maks. Torej imaš še jedno; daj jo sèm!

Gašper. Oh, kaj pak! Jaz še jedno — ti še jedno! To si shrani lepó za poskusni strel!

Maks. Daj mi svojo tretjo!

Gašper. Ne dam —

Maks. Gašper!

Tretji lovec (pride od leve strani; Maksu). Knez vas kliče, toda pri tej priči! Nastal je prepir, kakó daleč nese vaša puška. (Odide na levo.)

Maks. Précej! (Gašperju, nujno.) Daj mi tretjo kroglo!

Gašper. Ne, in če bi pokleknil prédme —!

Maks. Capin! (Odide na levo stran.)

Gašper. Reci, kar hočeš! — Sedaj porabimo hitro šesto kroglo. (Nabija.) Sedmo, hudičevo kroglo, to mi že shrani za poskusni strel. Ha, ha, ha! Račun se ujema. Na zdravje, lepa nevesta! — Ondu teče lisjaček; temu šesto kroglo v kožušek! (Odhajaje pómeri; skoro se začuje zunaj strel.)

Izpremena.

Agatina sobica,

starošegno, vender lično okrašena. Vrata na sredi. Na levi stráni domač oltarček, na katerem stoji v cvetičnjaku šopek belih rož, razsvetljen po solnčnem žarku, padajočem skozi okno.

Drugi prizor.

Agata sama.

Agata (v snežnobeli nevestini opravi z zelenim trakom kleči pred oltarjem, vstane in se potem obrne naprej. Bolestno pobožno).

Štev. 12. Kavatina.

In najsi je oblak zakrije,
Ostane solncu vender žar;
Tam gôri sveta volja žije,
Slep ni slučaj svetá vladar!
Okó čistó in jasno zrè
Ljubèč na bitja zemlje vse!

I záme Bog skrbèl bo milo,
Ki Nánj z zaupno dušo zrèm!
Naj jutro to bi zadnje bilo,
Najsi nevesta k Njemu spèm —
Njegà okó, ljubeče vse,
Prijazno tudi náme zrè!

Tretji prizor.

Agata. Anka, nališpana, toda ne s cveticami ali mladikami, po sredi.*)

Anka. Ej, kakó si lepa, Agata! — Toda kaj vidim — jokala si celó? Če nevesta joče ali pa spomládi dež rosí, oboje mine kàj skoro. No, Bog vé, da je res: dežja je bilo dovòlj! Večkrat sem mislila, da vihar kàr podrè na kup stari gradič!

Agata. In Maks je bil ob tem groznem vremeni v gozdu! — Poleg tega sem imela takó mučne sanje.

Anka. Sanje? Vedno sem čula, da si je treba zapomniti, kar se kómu sanja pred poročnim dnevom. Takove sanje baje kakor rege naznanjajo vse ljubo vreme zakonsko. Kaj pa se ti je sanjalo?

Agata. Nekaj prav čudnega. Sanjalo se mi je, da sem bela golobica in da letam z veje na vejo. Maks pomeri náme, jaz se zgrudim; sedaj pa bela golobica izgine, in jaz sem zopet Agata, in velika, črna ujeda se valja v krvi.

Anka (tleskne z rokami). Prelepo! Prelepo!

*) Ni Anka ni družice ne smejo biti olišpane s cveticami, da Agata, ne da bi vedela, m o r a vzeti svete rože kot branilo zoper sedmo kroglo, ker drugih cvetic ni hitro dobiti.

Agata. Kakó li se moreš veseliti kàj takega?

Anka. No, črna ujeda — evo ti vse uganke! Prirejala si že pozno v noč belo poročno obleko in izvestno mislila na sedanjo svojo lepoto, predno si zaspala; evo ti bele golobice! Ustrašila si se orlovih peres na Maksovem klobuku, sploh te je groza ujed; evo ti črnega ptiča! Ali ne razlagam sanj kàj spretno?

Agata. Vse zató, ker me ljubiš, milo, veselo dete! Vender — ali še nisi slišala, da se sanje izpolnijo?

Anka (záse). Ali si ne domislim ničesar, kar bi jo razvedrilo? (Glasno, navidezno resno in boječe.) Sevéda, vsega ni smeti zametavati! Jaz sáma vém grozen vzgled. —

Štev. 13. Romanca in arija.

V snù teta mi nekoč ugleda,
 Kakó odpró se vrata v hram,
 In nos ji obledí kot kreda;
 Saj vstopil je peklenšček sam!
 Očí okrogle
 Žaré mu kot oglje,
 Veriga se vleče
 Za njim, ko rohneče
 Prihaja pred njo —
 Jaz menim sevéda

Njo z nosom kot kreda —

In tuli, oh, bridkó

In stoka, oh, strašnó!

Križaje se, v noč

Zakliče teta na moč:

Suzana, Jerica!

In pritečeta koj,

In — misli si! — in

Ne boj se, ne boj!

In — strah me je! — in

Bil z lancem duh je — pes Kosmatin!

Agata (se nejevoljno obrne).

Anka (iskreno).

Kaj, hud obraz?

Saj vender vroče

Za tebe čutim jaz!

A prav ni, da nevesta joče!

Pógled žalén,

Ljubka, hvalén

Pri nevesti mladi ni.

V nežnem cveti

Mora zreti,

Glasno peti,

Ne pa mreti

V srčnem strahu in trepeti,

To se meni pravo zdí.

Saj tožbé so grenke

Le za spokorjenke!
 Tebi sveti náde žar;
 Sveče rádostno goré že,
 Da srcé se s srcem zveže —
 Oj, ne toži mi nikar!

[Sedaj moram pa tudi hitro po venec. Stara Elizabeta ga je ravnokar prinesla iz mesta, in jaz, pozabljiva stvar, pustila sem ga dôli.] (Srednja vrata se odpró.) Čuj, družice že prihajajo!

Četrty prizor.

Prejšnji. Družice, v selskem praznjem krilu, vender takisto brez vencev in cvetic.

Anka (odhajaje). Dober dan, deklice ljube!
 No, le pójte nevesti! Précej se vrnem. (Odide po sredi.)

Štev. 14. Zbor družic.

Jedna družica. Mé vijemo ti venec v čast
 Z vijolčnomodro svilo;
 Mé vedemo te v igro, slast,
 V radóst in ljúbav milo!

Vse (plešoč kolo okrog *Agate*).

Oj, deviški venec ti,
 Oj, vijolčna svila!

Jedna družica. Dušice, mirto v vrtu pač
 In rožmarin zamakam;
 Oh, kdaj li dojde moj snubač?
 Težkó, težkó ga čakam!

Vse (kakor gôri). Oj, deviški venec ti!
 Oj, vijolčna svila!

Jedna družica. Let sedem predla dan na dan
 Zlató si je predivo;
 Ovòj se zdí od rôse stkan,
 Zelen je venec živo!

Vse (kakor gôri). Oj, deviški venec ti!
 Oj, vijolčna svila!

Jedna družica. In ko je snubec k nji dospél,
 Že leta so minila;
 In ker je dèkle milo vzal,
 Pa venec je dobila.

Vse (kakor gôri). Oj, deviški venec ti!
 Oj, vijolčna svila!

Peti prizor.

Prejšnje. Anka vstopi z zavezano okroglo škatljo.

Anka (tudi zapôje, dvigaje škatljo v zrak).

Oj, deviški venec ti!

Oj, vijolčna svila!

No, evo me zopet! Toda skoro bi bila padla na nos. Ali si utegneš misliti, Agata? Stari gospod Kuno je že zopet strašil.

Agata (zbegana). Kaj praviš?

Anka. Da bi si bila malone polomila noge ob stari podobi. Padla je to noč že drugič z zidú in posnela dôkaj apna s seboj. Ves okvir je razbit.

Agata. Skoro bi se bala! Bil je praded mojega rodú —

Anka. Ti se tudi plašiš vsakega pajka! V taki blazni nôči, ko poka vse tramovje, ali je to kaj čudnega? [Tudi nimam poštenega kládiva, in stari žebelj je bil ves zarjavel.] No, veselo! Še jedenkrat konec pesence! (Prereže motvoz, poklekne igraje pred Agato in ji drži škatljo naproti.)

Vse (razven Agate). Oj, deviški venec ti!

Oj, vijolčna svila!

Agata (odprè škatljo in se zgane). Ah!

Vse (razven Anke, ki še klečí, takisto se zganajo in obledé).

Anka. No, kaj pa je?

Agata (vzame venec iz škatlje; srebrn mrtvaški venec je).

Anka (jako prestrašena). Mrtvaška krona! — Bog nebeški, to je — (Poskoči in skriva svojo zadrego.) Ne, to se ne dá prebiti! Stara na pol

slepa potovka ali pa prodajalka je izvestno zamenila škatlji!

Družice (se spogledujejo).

Agata (zrè molcé prédse in sklène roke).

Anka Toda kaj sedaj? (Zaprè škatljo in jo hitro skrije.) Na stran s škatljo! Venec moramo imeti!

Agata. Morda je to migljaj od zgoraj. Po-božni puščavnik mi je dal bele rože takó resno in pomembno; spletite mi jih v poročni venec! Pred oltarjem in v krsti nôsi devica bele rože.

Anka (hitro vzame rože iz čaše, otrese vodo, povije jih v venec in ga dene Agati na glavo). Krasna misel! Zvile so se kàr samé in ljubko se ti podajajo! Vender, sedaj pojdimo! Spremljevalci bodo že nejevoljni — pójte! Pójte!

Družice in *Anka* (odhajaje polglasno pojó).

Oj, deviški venec ti!

Oj, vijolčna svila!

Izpremena.

Popolna globina. Romantiško lepa krajina. Na desni stráni in v polovici ozadja knežji lovski šatori, v katerih se gosté imenitni gostje in dvorniki, vsi z mladikami na klobukih.

Spredi na desni stráni sedež.

Sesti prizor.

Na levi strani leže lovci in pogonjiči ter se takisto gosté; za njimi jeleni, mrjasci in druga ustreljena divjačina, vse nagrpadeno. **Otokar** v vélikem šatoru pri pojedini; spodaj na zadnjem konci **Kuno**. **Maks**, blizu Kuna, vender zunaj šatora, oprt na puško. Na levi strani **Gašper**, prisluškujé za drevesom. Napósled **Agata**, **Anka**, puščavnik, družice in izprevod kmetskih ljudij.

Štev. 15. Zbor lovcev.

Zabave jednake ni lovski zabavi —
 Komú li vrè žitja vir toli krepák?
 Ko rog se oglašá, počivati v travi,
 Poditi jelena skoz goščo, ribnják,
 To rádot je knežja in moška zahteva,
 Ki ude krepčá nam, kosilo sladí;
 Če v gozdu skalovje zvenèč nam odmeva,
 Prosteje in lepše nam čása zvenčí!
 Jo hoho! Dralara!

Dijana je véšča, da v nôči nam sveti,
 Ko všeč nam podnevi nje mračni je hlad;
 Krvavega volka, mrjasca podreti,
 Ki setvam pogoltno uničil bi sad,
 To rádot je knežja in moška zahteva,
 Ki ude krepčá nam, kosilo sladí;
 Če v gozdu skalovje zvenèč nam odmeva,

Prosteje in lepše nam čaša zvenčí!
Jo hoho! Dralara!

(Trkajo s kozarci in glasno vriskajo.)

Otokar. Dovòlj veselja pri kosilu, cenjeni prijatelji in lovski tovariši! Sedaj še nekaj resnega. Jako rad odobrim vaš ukrep, stari moj vrlí Kuno! Izvoljeni vaš zet mi prija.

Kuno. Lahko mu dam v vseh stvaréh najboljšé izpričevalo. Izvestno se bode vselej trudil, da bi bil vreden milosti vaše.

Otokar. Tega se nádejem. Recite mû, naj se pripravi.

Kuno (gré iz šatora, govori z Maksom in se nató vrne v šator).

Gašper (záse). Kje li je púnica? — Pomagaj, Samiel! (Spleza na drevo in se ozira.)

Otokar. Kje je nevesta? Toliko sem slišal nji na hvalo, da sem je res radoveden.

Kuno. Po vzgledu prejasnih svojih dedov ste bili vedno jako milostivi meni in rodbini moji.

Maks (drží kroglo v dlani in strmí vánjo.) Tebe sem prihranil, krogla neizgrešna! Alí kakor svinčena utež mi ležiš v roki!

Kuno. Moja hči mora vsak čas priti. Toda če mi milostivo ne odbijete prošnje, gospod knez, dajte izprožiti poskusni strel, predno dojde.

Dobri dečak je imel že nekaj časa, ko se je sevéda čimdalje bolj bližala odločitev njega blaginje, prav posebno nesrečo. Bojim se, da bi ne bil zméden vpričo neveste.

Otokar (nasmehoma). Resnično se mi zdí, da mu kri še ni dovòlj hladna za lovca. Kolikor časa sem ga opazoval iz dalje, ustrelil je trikrat mojsterski. Ali od tistega hipa, ko sem ga dal poklicati, izgrešil je vedno.

Kuno. To se ne dá tajiti, in vender je bil prej vedno najspretnejši —

Otokar. Kdo vé, stavec, ali bi se nama na poročnem dnevi godilo bolje! — Vender, stare običaje je treba spoštovati! Poleg tega — (nasmehoma in glasno, da bi ga Maks slišal) imate še starejšega lovca, Kuno, kateremu gré prednost, vsaj po letih.

Kuno. Ta — milostivi gospod — dovolite mi —

Maks (záse). Gašper ima morda še svojo zadnjo zakleto kroglo. Utegnil bi pač ž njo — (Hitro nabije puško in potisne kroglo v cev.) Še jedenkrat in nikdar več!

Otokar. No, samó da se držimo običaja in da opravičimo mojo naklonjenost. (Stopi iz šatora, za njim gostje in dvorniki. Lovci vstanejo, stopijo na drugo stran i. t. d.) Kvišku, strelec mladi!

Še jeden takšen strel, kakeršni so bili davi prvi trije, in blaginja ti! (Ko se je ogledal po levi strani.) Ali vidiš ondu na veji belo golobico? Naloga je lahka. Ustrelí!

Maks (pomeri).

Agata (stopi v tistem hipu, ko hoče izprožiti, z drugimi z desne strani izmed drevja, kjer sedi bela golobica in zakliče:) Ne streljaj! Jaz sem golobica! (Golobica sprhutá z veje in na drevó, s katerega Gašper hitro pleza. Maks ji sledí s puško. Strel pokne; golobica odletí. Takó Agata kakor Gašper zakričita in se zgrudita. Agato odvedó k sedežu na desni strani).

Gašper (leží sredi pozorišča).

Štev. 16. Finale.

- Nekateri.* Žàl, o žàl!
Nevesto je končal!
- Drugi.* Z drevesa lovec je pal!
- Še drugi.* Ne glejmo tjà —
Kakó je zlà
Usode sila strašnà!
- Zbor.* Groza v dnò srcá nas žali!
Kakšen to zločin je klet?
Strah nas je, da bi zaznali,
Kdo je bil na smrt zadet.

Otokar (in njega bližji spremniki so pohiteli k Agati, nižji lovci h Gašperju).

Agato (so Anka, družice in nekateri kmetje privêdli k sedežu spredi na desni strani. Vsi se bavijo okolo nje).

Maks (kleči pred njo).

Agata (se vzbudí iz hude omedlevice).

Kje bivam?

Kàj ni bil sèn samó?

Anka. O čuj, miruj!

Maks in *Kuno*. Živí!

Nekateri. Zahvaljen Bog za to!

Že se po nas ozira!

Nekateri (stoječi okolo Gašperja)

Todoà le tá umira,

Iz rane kri mu vrè —

Gašper (se krčevito zvija).

Pri nji je stal puščavnik v bran;

Bog zmagal je!

Biló je vse zamán!

Agata (si polagoma opomore in vstaja).

Oh, še živim; od groze le sem pala,

Iz nova dišem mili ta zrak —

Kuno. Dih prost je njen!

Maks. In spet je vstala!

Agata. Moj Maks!

Maks. Glas kliče me sladák!

Samiel (se prikaže za Gašperjem od spedi).

Gašper (ugleda Samiela, ki stoji za njim, dočim ga drugi ne vidijo).

Ti, Samiel? Tù spet?

Takó obèt je tebi svet?

Le vzemi plen! Smrt tudi me ne zmáje!

(Pretèč dvigne pest proti nebu.)

Bog bodi klet! — Ti klet!

(Seséde se, drgetaje po vsem telesi.)

Samiel (se pogrezne).

Nekateri (obvzeti od groze).

Ha! To je molil umiraje!

Kuno. Od nekđaj bil je človek zèl!

Bog s kaznijo ga je zadèl!

Drugi. Nebá celó je klel oblast!

Še drugi. Kàj čuli ste? Zval je hudobo —

Otokar.

V stran! V Volčje brezdno treščite pošast!

Nekateri lovci (odnesó truplo Gašperjevo zadi na levo).

Otokar (Maksu). Le ti odkriješ mi to zlobo,
Zločin na vesti ljut imaš!

Gorjé, če zvesto vsega ne priznaš!

Maks. Zaslužil, dà, sem vašo jezo;

Mrlič me zvabil je zločest,

Da — iz obupa — pravo stezo

Kreposti pustil sem nezvest;

Kar krogel sem ta dan nabil,
Zaklete so, in z ónim sem jih vlil!

Otokar (srdito). Tedaj odtod, iz moje službe,
Da se ne vrneš v kraje té!
Med nebom ni in peklom družbe —
Nikdár čisté ne prejmeš té roké!

Maks. Ne smem prositi

In ne tožiti;

Saj slab sem bil, nikdár pa ne zločest.

Kuno. Sicèr je bil dolžnosti zvest.

Agata. Od mene, oh, ga ne podite!

Lovci. Takó vsekdar srčán je, blag —

Kmetje. O, nam je bil od nekda j drag!

Anka. Usmiljeni, gospod, bodite!

Otokar (osorno). Ne, ne, ne!

Prečisto zánj je to deklè!

Odtod, da več te ne uzrem!

Če kdà j se vrneš, v ječo te zaprem!

Puščavnik (nastopi od leve strani).

Vsi (se mu spoštljivo umaknejo in ga ponižno pozdravijo).

Otokar (se odkrije).

Puščavnik. Kdo tolišnjo mu kaznij množ

Nalaga za prestopak tak?

Otokar. Kà j ti si, sveti mož,

Ki v krajih teh te čisla vsak?

Pozdravljen, sveti mož, z nebá poslan!

Maks. Izkazal bodem se pred vami,
Dolžnost, pravico branil zgolj!

Agata (Otokarju).

O, naj zahvalim vas s solzami,
Besed mi hvalnih ni dovòlj!

Puščavnik in *Otokar*.

Brezkončna je Bogú dobrota,
Zató oprášča naj i knez!

Kuno (Maksu in Agati).

Hodita vedno prava pota,
Da sreče bosta vredna res!

Anka (Agati). Takrát, družica draga, v kite
Spet venec ti poročni dam!

Puščavnik (poklekne in razpnè roke).

A zdaj še Njega zahvalite,
Ki branil je nedolžnost sam!

Agata, Kuno, Maks, Anka (takisto pokleknejo
in razpnó roke).

Vsi (zbor).

Dà, k Njemu povzdignimo rádostno lice,
Ki vodi vsemožno usode nam tek;
Kdor čiste je duše, vestí brez krivice,
Otroško zaupaj Očetu na vek! —

Konec.

